

**Mohou se postit hosté na svatbě,
dokud je ženich s nimi?**

8. neděle v liturgickém mezidobí cyklu B

Evangelium (Mk 2,18 – 22)

Janovi učedníci a farizeové se právě postili. Lidé přišli k Ježíšovi s otázkou: „Proč se Janovi učedníci a učedníci farizeů postí, ale tvoji učedníci se nepostí?“ Ježíš jim odpověděl: „Mohou se postit hosté na svatbě, dokud je ženich s nimi? Dokud mají ženicha mezi sebou, nemohou se postit. Přejdou však dny, kdy jim ženicha vezmou, a potom, v ten den, se budou postit. Nikdo nepřišívá záplatu s neseprané látky na staré šaty, jinak se ten nový přišitý kus ze staré látky vytrhne a díra se jen ještě zvětší. A nikdo nenalévá mladé víno do starých měchů, jinak víno měchy roztrhne a přijde nazmar víno i měchy. Mladé víno do nových měchů!“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Proč se Janovi učedníci a učedníci farizeů postí, ale tvoji učedníci se nepostí? Půst měl v židovství dva základní významy: truchlení nad smrtí blízkého člověka nebo byl výrazem obrácení a lítosti. Asketický život Jana Křtitele a jeho žáků byl nepochybně výrazem obrácení „tváří v tvář přicházejícímu Mesiáši“. Ježíšův životní styl byl oproti tomu charakterizován „slavením“ (slavnostními hostinami, viz Mt 11,19: „jí a pije“) a stolováním s hříšníky (viz Mt 2,13-17). Farizeové sdíleli s Janovými učedníky praxi postu. Kromě tří velkých svátků a dní „podle vlastního rozhodnutí“ se aspoň někteří farizeové postili dva dny v týdnu (v pondělí a ve čtvrtek). Potíže činí výklad výrazu „učedníci farizeů“. Farizeové totiž neměli učedníky, a tak bychom příslušný výraz měli chápat volněji ve smyslu „přívrženci farizejské strany“. Je logické, že se lidé ptají, proč se Ježíš a jeho učedníci nepostí. Jestliže Ježíš nevedl své učedníky k postu, bylo to nápadné! Neměli snad vydávat svědectví o vážnosti doby, jak to činili Janovi učedníci, a takto vyjádřit své upřímné obrácení?

Mohou se postit hosté na svatbě, dokud je ženich s nimi? Ježíš odpovídá kladením protiotázky s následnou odpovědí. Tato otázka vychází z analogie svatby. Nehovoří se zde o hostech na svatbě, ale spíš o přátelích ženicha. Očividně je oním Ženichem samotný Kristus, „přátelé“ jsou učedníci. Ačkoli chybí jasné důkazy, že v židovství byl Mesiáš představován také jako Ženich, nemáme málo starozákonních odkazů na symboliku svatebního veselí jako znamení eschatologické doby. Opět tedy vidíme jasné christologické vyznání: Ježíš je Ženich, přišlo naplnění, čas radosti a hostiny. Je tedy nesmyslné se postit v jeho přítomnosti, protože stejně tak nesmyslný by byl půst na svatbě! Markantněji se kontrast mezi „starým“ a „novým“ (v. 21-22) nedal vyjádřit.

Přijdou však dny, kdy jim ženicha vezmou, a potom, v ten den, se budou postit. V protikladu k době svatebního slavení přichází „čas truchlení“. Překvapující je, že ze slavnosti najednou odchází Ženich – běžně se totiž stával opak, že nejprve odcházeli hosté. A za druhé je zarážející použité sloveso „bude vzat“, které naznačuje použití síly a násilí a může být ozvěnou podobného výrazu u Iz 53,8, kde se mluví o smrti Služebníka (v křesťanském chápání Krista). A motiv Kristovy smrti dobře zapadá do tohoto kontextu (srov. 3,6). Až bude vzat Ženich, tehdy se budou učedníci postit. Nemyslí se zde pouze na jeden den (Velký pátek), ale na celé období po Ježíšově smrti, po skončení jeho fyzické přítomnosti mezi učedníky. Tento verš je patrně zaměřen proti těm, kteří v prvotní církvi špatně pochopili tento výrok jako úplné odstranění postní praxe. Nepřesvědčuje návrh pochopit „půst“ jako metaforu „truchlení“, protože kontext (a jádro sporu) napovídá spíš význam doslovný.

Nikdo nepřišívá záplatu s neseprané látky na staré šaty (...) a nikdo nenalévá mladé víno do starých měchů. První výrok je výrazem lidové moudrosti a je převzat z každodenní zkušenosti. Nevyslovuje se žádné hodnocení (zda je lepší „staré“ či „nové“), jen se vyjadřuje radikální kontrast mezi starým a novým. Druhý parabolický výrok je podobný prvnímu, byť mírně rozšířený. Oba výroky očividně vyjadřují nesourodost věcí starých a nových, starého a nového období: není možné „žít po staru“ (postit se jako Janovi učedníci), protože je zde cosi nového, Ženich! Postit se v přítomnosti Ženicha by znamenalo „přišít“ novou látku na staré šaty, nalít nové víno do starých měchů.

SHRNUTÍ

Ježíš přináší „něco tak závratně nového“, že v jeho přítomnosti není možné žít stejný duchovní život jako předtím – stejně jako není možné přišít kus nové látky na staré šaty. A tak i praxe postu získává novou podobu a dimenzi: v přítomnosti ženicha je půst „zakázán“, ale má svoje místo v době jeho nepřítomnosti.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Pokud jsi už někdy byl na svatbě, určitě víš, že se tam všichni radují. Důvod jejich radosti jsou dva lidé, kteří se právě odevzdali jeden druhému. Ježíš říká, že on se nám také odevzdal. A to je velká radost: Ježíš mne má tak rád, že mi dává svůj život. Proto mohu mít ve svém srdci pořád radost i já! Radost je totiž rozlišovacím znamením toho, kdo poznal Ježíše.

Starší:

Ženich je ten, kdo je se svou snoubenkou pevně spojen na celý život. Mezi lidmi je to někdy složitější, ale Ježíš bere tento svůj závazek vážně. Poznáváme to podle toho, že neutíká ze světa ve chvíli, kdy je mu těžko nebo kdy mu lidé působí bolest. Jeho „snoubenkou“ jsou totiž lidé, a je jí tedy i každý z nás. Můžeme teď přemýšlet nad tím, jak bychom mohli Ježíši, který se i s námi spojil na celý život, udělat radost.

Zkusme si

Mladší / Starší

Určitě víte, kdy se církev postí a co to znamená. Vaším úkolem ale je se právě teď nepostit, protože v neděli slavíme Ježíšovo vzkříšení. Popros rodiče, aby pro celou rodinu na znamení téhle radosti připravili nějaký pamlsek a udělejte si radost. Jako na svatbě! A pokud už jste starší (nebo si i jako mladší troufnete), připravte tohle překvapení sami.